

ASYSTENT OPERATORA OBRAZU¹

I. PODSTAWOWE ZADANIA

- 1.1. Asystent operatora obrazu jest najbliższym współpracownikiem Operatora obrazu, a na planie zdjęciowym – także Operatora kamery, do wykonywania wszystkich zleconych mu zadań pomocniczych związanych z realizacją zdjęć do filmu.
- 1.2. Asystent operatora obrazu odpowiada osobiście za sprawność sprzętu zdjęciowego, zwłaszcza kamery i jej osprzętu. W trakcie zdjęć przygotowuje dla Operatora kamery stanowisko pracy na planie według wcześniej otrzymanych dyspozycji, instaluje wskazaną optykę, ustawia parametry pracy kamery i sprzętu towarzyszącego, współuczestniczy w realizacji zdjęć.
- 1.3. W zależności od specjalizacji zajmuje się obiektywami (ostrzyiciel), podglądem z kamer (podgląd video), nastawami kamery (DIT i asystent techniczny), nośnikami (ładowacz/techniczny, ang. *loader/clapper*).
- 1.4. Jeśli nie zatrudniono dedykowanego Asystenta montażysty obrazu do obsługi materiałów zdjęciowych – Asystent operatora obrazu przejmuje te obowiązki, kompletuje nośniki i opiekuje się zarejestrowanymi materiałami zdjęciowymi i jest za nie w pełni odpowiedzialny do momentu ich przekazania osobom odpowiedzialnym za ich dalsze opracowanie.

II. ZALEŻNOŚCI SŁUŻBOWE

- 2.1. Asystent operatora obrazu podlega Operatorowi obrazu. W dziedzinie organizacyjnych dyspozycji na planie podlega bezpośrednio Operatorowi kamery. W dziedzinie operatywnych dyspozycji podlega także Kierownikowi produkcji, a na planie zdjęciowym Kierownikowi planu.
- 2.2. Asystent operatora obrazu może pełnić funkcję kierowniczą w stosunku do Drugiego asystenta operatora obrazu podczas zdjęć.

III. ZASTĘPSTWO

- 3.1. Asystenta operatora obrazu, w przypadku jego czasowej nieobecności, zastępuje wyłącznie inny Asystent operatora obrazu, wyznaczony przez Kierownika produkcji w porozumieniu z Operatorem obrazu.

IV. PRAWA, OBOWIĄZKI I ZAKRES CZYNNOŚCI ASYSTENTA OPERATORA OBRAZU

4.1. Ogólne prawa i obowiązki Asystenta Operatora Obrazu:

- 4.1.1. Asystent operatora obrazu uczestniczy w pracach okresu przygotowawczego (przeprowadzając testy sprzętu, próbne zdjęcia i kompletowanie sprzętu) oraz (głównie) w pracach okresu zdjęciowego, zgodnie z umową z Producentem.
- 4.1.2. Przestrzega terminów i zaplanowanych wydatków w ramach budżetu produkcji, dbając o jakość techniczną materiału filmowego, zgodnie z wytycznymi Operatora obrazu.
- 4.1.3. Wspiera w działaniach Operatora obrazu i Operatora kamery, odpowiadając za realizację poleceń w kwestii ustawień (nastawów) kamery i optyki.

¹ Opis czynności zawarty w opracowaniu dotyczy funkcji tradycyjnie rozumianej jako I-szego Asystenta operatora obrazu, odpowiadającego za sprzęt i prowadzenie ostrości. W praktyce Asystent operatora obrazu może pełnić także wyłącznie lub komplementarnie funkcję tzw. ładowacza, przygotowującego nośnik do pracy w kamerze, Asystenta operatora obrazu ds. ustawień elektronicznych kamery (nastawu), Asystenta operatora obrazu ds. wszechstronnej opieki nad sprzętem cyfrowym i transferem danych do komputera na planie jak i przekazywaniem dysków do montażowni (np. DIT lub Data Wrangler), a nawet Kłapsera itp. Więcej w komentarzu w części V.

- 4.1.4. Zapoznaje się ze scenopisem i storyboardem, harmonogramem i listą zamówionego w eksplikacji operatorskiej sprzętu zdjęciowego.
- 4.1.5. Zgłasza problemy techniczne Kierownikowi planu i Kierownikowi produkcji oraz proponuje rozwiązania służące optymalizacji pracy.
- 4.1.6. Działa w sposób prowadzący do zminimalizowania powtórzeń ujęć, współpracując w tym zakresie z pozostałymi członkami pionu operatorskiego, w tym głównie departamentu kamerowego i gripowego.
- 4.1.7. Opcjonalnie, na życzenie Operatora obrazu, uczestniczy w przeglądach materiałów zdjęciowych (specjalizacja – ostrzyciel lub DIT).
- 4.1.8. W przypadku powierzenia sprzętu, odpowiada osobiście za jego eksploatację i konserwację.

4.2. Zakres czynności Asystenta operatora obrazu w okresie przygotowawczym:

- 4.2.1. Asystent operatora obrazu współpracuje z Operatorem obrazu przy wyborze sprzętu zdjęciowego (kamera, optyka, osprzęt, akcesoria, monitory itp.).
- 4.2.2. Asystent operatora obrazu przeprowadza testy i próby kamer, testując optykę, nośniki i konfigurację sprzętu i jego ustawień.
- 4.2.3. Asystent operatora obrazu nadzoruje kompletowanie, podbranie i pakowanie sprzętu, mając za cel pełną gotowość do pierwszego dnia zdjęciowego.

4.3. Zakres czynności Asystenta operatora obrazu (różnych specjalizacji) w okresie zdjęciowym:

- 4.3.1. Asystent operatora obrazu uczestniczy w zdjęciach i w zależności od specjalizacji odpowiada za:
 - 4.3.1.1. Prowadzenie ostrości w czasie ujęcia, wymianę, konserwację i sprawność obiektywów i ich akcesoriów (w przypadku specjalizacji: ostrzyciel)
 - 4.3.1.2. Rozpakowanie, ustawianie, przestawianie i przechowywanie kamery oraz za jej działanie, oraz ustawienie podstawowych parametrów (w przypadku specjalizacji: techniczna opieka nad kamerą),
 - 4.3.1.3. Wymianę i ochronę czasową archiwizację nośników, prawidłową ich instalację i deinstalację, podawanie danych na temat materiału: liczba wykorzystanych i pozostałych do wykorzystania metrów, minut, GB (zależnie od rodzaju) w ramach jednej sztuki nośnika i o liczbie dostępnych nośników oraz przygotowanie raportu dotyczącego zużycia materiału z podaniem danych do raportu montażowego włącznie (w przypadku specjalizacji: ładowacz/techniczna obsługa nośników),
 - 4.3.1.4. Nadzór nad ustawieniami parametrów zapisu kamery (nastawy), kalibrację, wprowadzenie pożądaných przez Operatora obrazu danych i ustawień, a w tym w zależności od technologii: klatkaż, przesłona, czułość, rozdzielczość, format/proporcje kadru (kaseta), przestrzeń barwna itp., przesył sygnału do urządzeń wizyjnych i dystrybucyjnych sygnału na planie (w przypadku specjalizacji: DIT/Inżynier wizji),
 - 4.3.1.5. Kopiowanie i/lub duplikowanie zapisanego materiału zdjęciowego na innych, uzgodnionych z Producentem i (opcjonalnie) ubezpieczycielem nośnikach, w uzgodnionych technologiach i formatach zapisu danych (w przypadku specjalizacji: *Data wrangler*/Menadżer danych),
 - 4.3.1.6. Przygotowanie, konserwację i działanie stanowiska podglądu monitorowego w uzgodnionych z Operatorem obrazu parametrach (np. SDR/HDR lub elektroniczne filtry barwne – LUT), transmisję (dystrybucję sygnału w ramach stanowisk podglądowych na planie) oraz dokonanie roboczego zapisu równoległego do celów sprawdzania kontynuacji (w przypadku specjalizacji: podgląd video).
 - 4.3.1.7. Rozliczenie pobranych nośników i zdanie sprzętu zdjęciowego do magazynu.

V. KOMENTARZ:

Każda ze specjalizacji asystenckich w pionie Operatora obrazu ma swoją specyfikę i istotne znaczenie dla płynności pracy pionu operatorskiego (np. tzw. Focus Puller, czyli ostrzyciel odpowiada za ostrość, Loader, czyli ładowacz za nośniki, DIT, czyli Inżynier wizji za jakość techniczną obrazu, Data Wrangler, czyli opiekun danych za przepływ i kopiowanie danych, a Video Assist Operator, czyli Asystent podglądu za podgląd wideo obrazu rejestrowanego przez kamerę). Precyzyjne określenie obowiązków zapewnia skuteczną współpracę i realizację wizji Reżysera i Operatora obrazu. W języku polskim brakuje uzgodnionych środowiskowo odpowiedników tych specjalizacji, dlatego nazwy tych funkcji mają niejedolitą strukturę, zarówno w części głównej nazwy funkcji jak i specjalizacji.

Dodatkowo część z wymienionych specjalizacji funkcji Asystenta operatora obrazu ma charakter bardziej specjalistyczny niż asystencki, więc ewoluują w stronę osobno nazywanych funkcji, a nie dookreślonych funkcji głównych (DIT/Data Wrangler).

Ponadto do problemów natury nomenklaturowej dochodzą kalki z języka angielskiego, stojące w sprzeczności z językiem polskim. Przyjęte kolokwialne określenie „Asystent kamery #1”, będące kalką z angielskiego określenia „1st Assistant camera; skrót 1st AC”, nie pasuje do znaczenia słowa „asystent” w języku polskim, opisującego osobę asystującą innej osobie, a nie przedmiotowi. Nie można być asystentem przedmiotu, można być asystentem osoby.

Zatem w formalnym użytku kolokwialną nazwę „Asystent Kamery” należy uznać za niepoprawną. W jej miejsce rekomendowaną nazwą funkcji jest określenie: „Asystent techniczny operatora obrazu”, z podaną po myślniku specjalizacją. Zastosowanie poprawnych określeń w dokumentacji ma znaczenie nie tylko dla jasności komunikacji, ale także w kontekście formalno-prawnym (np. w umowach, kartach pracy i dokumentach produkcyjnych). Tylko konsekwentne stosowanie właściwej nomenklatury eliminuje nieporozumienia i zapewnia spójność terminologiczną w branży. Jednak w dokumentach roboczych skrócona nazwa, będąca swoistym kodem, jak np. AC#1 spełnia swoją komunikacyjną rolę.

Kamil Przełęcki